

Tilburg University

Zinsbedroefd, kent u dat?

Renkema, J.

Published in:
Management & Bestuur

Publication date:
2000

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Renkema, J. (2000). Zinsbedroefd, kent u dat? *Management & Bestuur*, april 2000, 16-16.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Zinsbedroefd, kent u dat?

Jan Renkema

Kent u dat? Je leest een zin, en plotse-ling krijg je tranen in de ogen. Zo erg! Je ziet in gedachten de schrijver nog zwoegen, en je onderdrukt uit medelijden je woede. Elke week overkomt het mij minstens één keer. Ik bladerde in een nota van een museumdirectie. Nee, ik noem geen namen. Ik speel niet op de man als ik wil leren spelen met taal.

Het is de bedoeling dat bij de Afdeling Moderne Kunst informatiegangen worden geïmplementeerd om naar de bezoekers toe secundaire informatie te verschaffen in tekst beeld, geluid en virtuele elementen.

Hoe krijgt iemand het voor elkaar om een voorstel in te dienen om een gang te implementeren! Het woord 'implementeren' moet zo snel mogelijk worden opgeborgen in het onderste laatje van het museum-directiebureau, in de map met Carmiggelt-woorden.

Carmiggelt bedacht ooit het woord 'epibreren', en maakte de betekenis daarvan duidelijk in het volgende dialoogje: "Meneer de ambtenaar, wanneer krijg ik nu eindelijk eens een reactie op mijn in drievoud ingediende verzoek?"

Antwoord: "Helaas kon uw verzoek nog niet verwerkt worden, omdat uw gegevens nog niet geëpibreerd zijn." Implementeren is taalmist, cliché-taal, prietpraat, sleurspraak, oftewel bureaucratees. Als 'implementeren' hier al iets betekent dan kan het alleen maar 'inrichten' zijn.

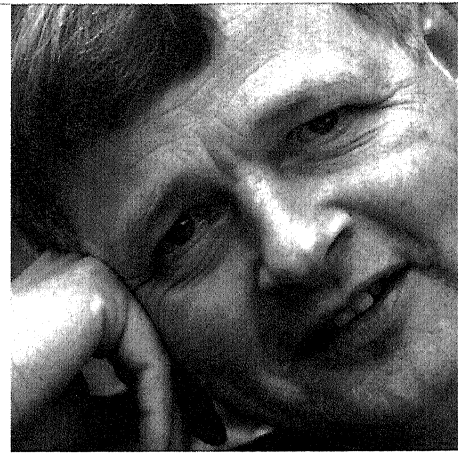
En dan dat 'naar de bezoeker toe'. Ik geef toe dat ik ook wel eens gevoelens heb naar iemand toe, en dat ik mij ook bezorgd maak om de schadelijke effecten naar het milieu toe, maar een gezond taalgevoel naar de uitdrukking 'naar toe' toe, moet

toch resulteren in een reprimande naar de schrijver toe. Men kan toch ook zonder deze belachelijke omhaal bezoekers informatie verschaffen. Pas dan mag zo'n museumdirectie hopen dat bezoekers een band krijgen naar de kunst toe.

Informatie? Nee, secundaire informatie. Wat is dan de primaire informatie? De schilderijen op de Afdeling Moderne Kunst? Nonsens. Een schilderij geeft geen informatie, een schilderij ontroert, schokt, irriteert, overweldigt. Natuurlijk kunnen we dat informatie noemen, maar dan is alles informatie, of nog erger communicatie. En dan betekent informatie niets meer.

*"Implementeren is
taalmist, prietpraat,
sleurspraak, oftewel
bureaucratees"*

Let u ook eens op de opsomming 'tekst, beeld, geluid en virtuele elementen'. Maar virtuele elementen bevatten toch ook tekst en beeld en geluid? Het is alsof iemand je een hoofdgericht belooft met aardappels, vlees, groente en fantasiege-rechten. Zo'n opsomming doet denken aan 'boeren, burgers, buitenlui en marsmannetjes'. Waarom is de schrijver niet wat concreter? Waarom zegt die niet: een gang met posters, foto's, geluidsbronnen en interne-taansluitingen. De vraag is natuurlijk of dat allemaal in een informatie-gang moet. Deze museumdirectie wil de bezoekers kennelijk eerst door een corridor geleiden, en is er blijkbaar van overtuigd dat de gemiddel-

de bezoeker nog niet is overvoerd met informatie.

Wat zou ik graag eens met de auteur van zo'n zin praten. Ach nee, dat heeft geen enkele zin. Je krijgt dan een discussie over details en je verzandt dan in argument en tegenargument over het nut van abstracte woorden en de kracht van diplomatiek taalgebruik, of een bij toeval niet helemaal heldere zin. Ik denk dat er maar één remedie is. Vraag de auteur eens om een tekst met zinnen als deze aan drie medewerkers voor te leggen. Misschien ervaart zo'n auteur dan dat die volstrekt over de hoofden heen schrijft.

Zodra ik in de buurt ben, ga ik naar dat museum. Niet alleen om naar kunst te kijken. Ik heb dan ook een bedoeling.

Het is mijn bedoeling dat bij de Afdeling Voorlichting langdurige taalcursussen worden geïmplementeerd om naar de medewerkers toe primaire informatie te verschaffen over duidelijke woorden, concreet taalgebruik, welluidende zinnen en de schoonheid van onze taal. ■

Prof. dr. J. Renkema doceert tekstwetenschap aan de Katholieke Universiteit Brabant en is bijzonder hoogleraar Taalverzorging. Hij is tevens auteur van onder andere de Schrijfwijzer.